

Umhverfis-, orku- og loftlagsráðuneytið
Borgartúni 26
105 Reykjavík

Reykjanesbæ 13. mars 2026

Efni: Breyting á reglugerð um varnir gegn olíumengun frá starfsemi á landi. Mál nr. S-71/2026. Umsögn HES.

Vísað er til erindis Umhverfis-, orku- og loftlagsráðuneytisins, dags. 8. apríl sl., þar sem óskað er umsagnar í samráðsgátt um breyting á reglugerð um varnir gegn olíumengun frá starfsemi á landi.

Hvað varðar 8. gr. um breytingu 3. mgr. 51. gr. þá mætti einnig bæta við sambærilegu orðalagi og lagt er til í 7. gr., þ.e.a.s. að leiða skuli afrennsli olíuskilju í skólphluta fráveitu þar sem um tvöfalda fráveitu er að ræða. Í 1. mgr., 51. gr. segir nú að afrennsli olíuskilju skuli leitt um fráveitu sveitarfélags nema að um annað sé getið um í starfsleyfi, þetta orðalag er áþekkt því sem verið er að breyta í 30. gr. en er ekki breytt í 51. gr.

Þá er einnig vert að benda á hvað varðar bílapvottastöðvar, smurstöðvar eða aðra sambærilega starfsemi sem þjónustar bifreiðar á einn eða annan hátt þá er sú starfsemi núna skráningaskyld og hafa samþykkjendur skráningar engin áhöld eða heimildir til að breyta starfsskilyrðum fyrir skráningaskylda starfsemi og því villandi að nefna starfsleyfi þegar starfsemin er skráningaskyld eða styðjast við orðalag í reglugerðinni að hægt sé að geta á um aðra hluti í starfsleyfi þegar það er ekki hægt fyrir ofangreinda starfsemi.

Til viðbótar má nefna að í 8. gr. er getið á um endurbættar bílapvottastöðvar og engin breyting þar á. Ekki hefur verið til skilgreining á hverslags endurbætur er um að ræða eða hvort um sjálfvirkar eða handvirkar bílapvottastöðvar er að um ræða, nú eða jafnvel bónstöðvar. Endurbætur á tækja- eða vélbúnaði getur til að mynda aukið eða dregið úr afkastagetu starfseminnar og þar með dregið úr eða aukið frárennsli og/eða efnanotkun og þannig aukið álag á fráveitukerfi sveitarfélags. Ef tilgangurinn er að endurskoða skuli mengunarvarnarbúnað á fráveitu við endurnýjun tækja- og vélbúnaðar, t.a.m. á sjálfvirkum bílapvottastöðvum þar sem ákvæðið á helst við, gæti það dregið úr hvata fyrir rekstraraðila að ráðast í endurbætur á tækja- og vélbúnaði sem losar minna út í umhverfið og er því umhverfisvænni og halda sig frekar áfram við eldri búnað og fráveitukerfi. Hér er því upplagt að skilgreina hverskonar endurbætur þurfa að eiga sér stað eða tengja þær við aukna afkastagetu, endurnýjun vélbúnaðar, stækkun eða endurbyggingu fasteignar þar sem megin tilgangur stækkunar er að auka afkastagetu starfseminnar. Mikilvægt að skilgreina eða vísa til umfang endurbóta sem til þess gætu verið fallnar að krefja rekstraraðila um heildarendurskoðun og/eða endurnýjun á mengunarvarnarbúnaði á fráveitu eða endurskoða hvort ákvæðið eigi yfir höfuð við í reglugerðinni.

Ástæða er til að vekja athygli á að á bón- og bílapvottastöðum er stundaður blautpvottur með hreinsi- og leysiefnum og það sama á við um það sem getið er á um í 5. mgr. 51. gr. um þvott véla- og vélarhluta. Um sambærilegar aðstæður með sambærilegum efnum og búnaði er að ræða, samkvæmt ÍST EN 858-2/2003 ætti því olíuskiljubúnaður að vera sambærilegur fyrir alla þess flokka, hafa þarf í huga losun efna- eða olímengaðs vökva þarf einnig að eiga sér í stað úr lokuðum kerfum á einn eða annan hátt. Hinsvegar er töluverður munur á flæði mengaðs vatns og efnanotkun við blautpvott bifreiða, véla eða vélarhluta. Í öllum tilfellum er verið að losa olíuefni og annarskonar mengandi fastefni af einhverskonar flöt. Frárennsli og efnanotkun frá sjálfvirkum bílapvottastöðvum er allt að sexfalt meira en á handvirkum sjálfsþjónustu bílapvottastöðum og allt að tífalt meira en á bónstöðum. Í reglugerð 884/2017 er þó engum skilgreiningum eða stærðarviðmiðum til að dreifa hvað varðar kröfur um mengunarvarnir líkt og þekkist víðast hvar út í heimi og getur skipt höfuðmáli hvað varðar álag á fráveitukerfi sveitarfélags, losun mengandi efna eða annarra óþæginda við nærumhverfi starfseminnar. Þess þó heldur þar sem með tilkomu skráningareglugerðar hefur verið girt fyrir sértæk ákvæði í samræmi við umfang og losun starfseminnar þar sem skráningaskilyrðin eru óhagganleg og gilda í dag fyrir bónstöðvar, bílapvottastöðvar og vélarpvott óháð umfangi, afkastagetu og losun.

Embættið gerir ekki aðrar athugasemdir við framlagðar breytingar en telur rétt að taka fram að aðrar aðkallandi breytingar á ýmsum ákvæðum reglugerðarinnar eru tímabærar.

Virðingarfyllst,

J. Trausti Jónsson,
heilbrigðisfulltrúi.